

ВИТЯГ З ПРОТОКОЛУ № 12

засідання кафедри журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю

«_08_» травня_ 2024_ р.

Голова засідання: Гандзюк В.О.

Секретар: Максимішена К.А.

Присутні: Каленич В.М., Гальчак С. Д., Шкляр В.І., Слотюк П.В., Цепкало Т.О., Олійник А.П.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Про регламентацію використання технологій штучного інтелекту (ШІ) в освітньому процесі та науковій діяльності здобувачів вищої освіти кафедри.
2. Про внесення змін до методичних рекомендацій щодо виконання курсових та кваліфікаційних робіт.

І. СЛУХАЛИ: Про регламентацію використання технологій штучного інтелекту (ШІ) в освітньому процесі та науковій діяльності здобувачів вищої освіти кафедри.

ВИСТУПИЛИ:

Доц. Гандзюк В.О. представив аналіз сучасного стану нормативного регулювання ШІ в Україні та світі. Було наголошено, що станом на 2024 рік використання ШІ в освіті регулюється комплексом документів, зокрема оновленими Рекомендаціями МОН України (2024 р. <https://surl.li/oxdear>) та Мінцифри (2024 р., <https://surl.lu/klyomp>), Законом України «Про авторське право і суміжні права» (ст. 33), а також міжнародними актами, як-от EU AI Act та Рекомендаціями UNESCO.

Доповідач запропонував впровадити чіткий ліміт використання ШІ у текстових роботах на рівні 10–15%, визначивши це як «частку технічного редагування матеріалу». Такий поріг базується на технічних характеристиках детекторів ШІ та необхідності збереження творчого внеску автора, що вимагається ст. 33 профільного Закону.

ОБГОВОРЕННЯ:

Доц. Каленич В.М.: Чи не занадто низьким є поріг у 15%? Сучасні студенти використовують ШІ для перекладу іноземних джерел, що може займати більший обсяг.

Доц. Гандзюк В.О.: Важливо розрізняти *процес* роботи та *результат*. Студент може використовувати ШІ для перекладу, але фінальний текст має бути відредагований так, щоб він відображав стиль автора. Поріг у 15% стосується саме «прямого втручання» алгоритмів у структуру речень, яке фіксують системи Unicheck. Це стимулює студентів не просто копіювати видачу нейромережі, а працювати над нею.

Доц. Цепкало Т.О.: Як ми будемо діяти у випадку з практичними медіапроєктами? У журналістиці ШІ зараз активно використовується для монтажу та покращення звуку.

Доц. Гандзюк В.О.: У практичних роботах ми пропонуємо розширити допустимий поріг до 20% для технічних складників (графіка, корекція звуку), але за умови обов'язкового маркування. Наприклад, у титрах має бути вказано: «Озвучення виконано сервісом ElevenLabs». Це відповідає принципам прозорості EU AI Act та «Білої книги з регулювання ШІ в Україні» <https://surl.lu/klyomp>.

Доц. Слотюк П.В.: Погоджуюсь, що ключовим є принцип «людина в центрі». ШІ не може бути співавтором. Відповідно до ст. 42 Закону України «Про освіту», відповідальність за достовірність фактів несе студент. Якщо ШІ «вигадав» цитату чи факт, а студент це пропустив – це грубе порушення професійної етики. Пропоную затвердити ліміт у 15% для теоретичних робіт як обов'язковий.

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити деталізований Регламент використання ШІ, спираючись на ст. 33 Закону «Про авторське право і суміжні права» та Рекомендації МОН.
2. Встановити граничну межу використання ШІ для генерації текстового контенту в наукових роботах – до 15% від загального обсягу.

- Визначити статус ШІ як «допоміжного інструменту», що використовується виключно для структурування ідей; коректури та стилістичного редагування; перекладу та технічного оформлення списку джерел.

3. Заборонити використання ШІ для написання розділів «Вступ», «Висновки» та авторської аналітики (допустимий відсоток ШІ в цих розділах – 0%).

4. Впровадити обов'язкове маркування:

Візуальний контент: підпис під зображенням (напр., «Згенеровано Midjourney»).

Відео/Аудіо: зазначати в описі або титрах інструменти генерації.

Таблиці: вказувати, якщо дані систематизовані ШІ на основі розрахунків автора.

5. Зобов'язати викладачів перевіряти роботи на наявність ШІ-контенту через доступне ПЗ (Google Classroom, Unicheck) та у разі перевищення ліміту у 15% повертати роботу на доопрацювання.

Голосували: «За» – одноголосно.

ІІ. СЛУХАЛИ: Про внесення змін до методичних рекомендацій щодо виконання курсових та кваліфікаційних робіт.

ВИСТУПИЛИ: Доц. Гандзюк В.О. запропонував внести відповідні зміни та доповнення до «Методичних рекомендацій щодо підготовки, оформлення та захисту курсових і кваліфікаційних робіт» для здобувачів ступенів бакалавра та магістра зі спеціальності 061 «Журналістика». Завідувач наголосив, що актуалізація методичного забезпечення є обов'язковою умовою дотримання стандартів якості освіти.

ОБГОВОРЕННЯ:

Асист. Одобецька І.С.: Зауважив, що нові пункти методичних рекомендацій мають містити не лише заборони, а й конкретні зразки оформлення. Наприклад, необхідно додати додаток із прикладами правильного цитування ШІ-інструментів за стандартами ДСТУ 8302:2015, як ми це

обговорювали під час розгляду першого питання. Це допоможе студентам уникати ненавмисних порушень академічної доброчесності.

Доц. Гальчак С.Д.: Підтримав пропозицію і додав, що в методичних рекомендаціях слід чітко прописати право викладача вимагати від студента «усного захисту» тих частин тексту, щодо яких виникла підозра у перевищенні ліміту 15% ШІ. Це має бути зафіксовано як процедурна норма.

УХВАЛИЛИ:

Затвердити та впровадити в освітній процес «Регламент використання технологій штучного інтелекту (ШІ) у науковій та творчій роботі здобувачів вищої освіти кафедри журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю».

Встановити гранично допустимий поріг використання контенту, згенерованого ШІ, на рівні 15% від загального обсягу текстового матеріалу (як частку технічного редагування). Вважати перевищення цього ліміту ознакою порушення академічної доброчесності та підставою для недопуску роботи до захисту.

Гарантам освітніх програм (бакалаврського та магістерського рівнів) привести у відповідність до даної Ухвали робочі програми дисциплін практичної підготовки, де передбачено використання генеративних інструментів.

Робочій групі з підготовки методичних матеріалів внести відповідні зміни до «Методичних рекомендацій щодо виконання курсових та кваліфікаційних робіт», додавши розділ про правила маркування та цитування ШІ-контенту.

Відповідальним за перевірку на плагіат (або науковій бібліотеці) враховувати дану норму (15%) при аналізі технічних звітів систем антиплагіату та ідентифікації ШІ-контенту.

Голосували: «За» – одноголосно.

Голова засідання: _____ Гандзюк В.О.

Секретар: _____ Максимішена К.А.